

პროგრამის დასახელება მაკროეკონომიკა

მისანიჭებელი აკადემიური ხარისხი - მეცნიერებათა მაგისტრი ეკონომიკაში
(მაკროეკონომიკა) (MSc in Economics (Macroeconomics))

პროგრამის ხელმძღვანელი : სრული პროფესორი ნოდარ ხაღური

სამაგისტრო პროგრამის საკვალიფიკაციო დახასიათება:

- **მიზანი:**

იმის გათვალისწინებით, რომ მაკროეკონომიკა სწავლობს ეკონომიკურ ქცევებს, რომლებიც ზემოქმედებენ მოხმარების, დანაზოგებისა და ინვესტიციების მოცულობაზე, სავალუტო კურსსა და სავაჭრო ბალანსზე, აგრეთვე ფაქტორებს, რომლებსაც შეუძლიათ გავლენა იქონიონ მაკროეკონომიკურ მაჩვენებლებზე, **სამაგისტრო პროგრამის უმთავრესი მიზანია მოამზადოს ეკონომისტთა მაღალკვალიფიციური კადრები** ეროვნული შემოსავლის, ფასების დონის, საგარეო ვაჭრობის, უმუშევრობის, საგადამხდელი ბალანსის და სხვა აგრეგირებული ეკონომიკური მაჩვენებლების განსაზღვრისა და ანალიზისათვის, რომლებთაც ექნებათ:

- ფუნდამენტური მაკროეკონომიკური პრობლემების და თეორიული საკითხების სიღრმისეული ცოდნა;
- მაკროეკონომიკურ დონეზე ემპირიული ინფორმაციის დამუშავების და ანალიზის თანამედროვე ინსტრუმენტების გამოყენებით ეკონომიკური პროცესების ანალიზისა და პროგნოზირების უნარი;
- თანამედროვე უცხოურ და სამამულო ლიტერატურაზე მუშაობის უნარი და მაკროეკონომიკური პროცესების შეფასების შესაძლებლობა;
- საქართველოს ეკონომიკის სპეციფიკის გათვალისწინებით თეორიული ცოდნისა და ინსტრუმენტების პრაქტიკაში გამოყენების შესაძლებლობა;
- არსებული მაკროეკონომიკური მოდელების, კონცეპციების და მაკროპროცესების მოდელირების (მ.შ. ეკონომეტრიკული) პრინციპების სიღრმისეული ცოდნა და პროგნოზირების და ეკონომიკური პოლიტიკის ფორმირების პროცესში მათი გამოყენების შესაძლებლობა;
- მაკროეკონომიკაში დამოუკიდებელი კვლევების წარმართვის შესაძლებლობა;
- უცხოურ ლიტერატურაზე, ინტერნეტ-რესურსებზე თავისუფალი მიწვდომადობა, კონფერენციებში მონაწილეობის, სამეცნიერო კვლევების მომზადების უნარი;
- მაკროეკონომიკის, მაკროეკონომიკური თეორიის სწავლების ჩვევები.

- **შედეგი:**

მეცნიერებათა მაგისტრის ხარისხი ეკონომიკაში (მაკროეკონომიკა) მიენიჭებათ მაგისტრანტებს, რომლებიც პროგრამის საფუძველზე მიღებული ცოდნითა და უნარ-ჩვევებით შეძლებენ: ქვეყანაში განხორციელებული ეკონომიკური რეფორმების შეფასებასა და ანალიზს, უზრუნველყოფენ მაკროეკონომიკური პოლიტიკის ჩამოყალიბებისათვის აუცილებელი გარემო პირობების შექმნას, გაანალიზებენ ფაქტორებს, რომლებსაც შეუძლიათ განსაზღვრონ ფასებისა და ხელფასების ცვლილება, მონეტარული და ფისკალური პოლიტიკა, ნაღდი ფულის მასის მოცულობა, სახელმწიფო ბიუჯეტის შემოსავლები და ხარჯები, ბიუჯეტის დეფიციტი, საპროცენტო განაკვეთის ცვლილება და სხვა; ასევე, შეძლებენ სიტუაციების შესაბამისად იმოქმედონ და მიიღონ შესაბამისი გადაწყვეტილებები.

- **დასაქმების სფეროები:**

შრომის ბაზარზე მაკროეკონომიკის სამაგისტრო პროგრამის კურსდამთავრებულებზე დიდი მოთხოვნაა, განსაკუთრებით სახელმწიფო სექტორში. კურსდამთავრებულები წარმატებით მუშაობენ მაკროეკონომიკური პოლიტიკის ფორმირებაზე პასუხისმგებელ ისეთ სტრუქტურებში, როგორებიცაა *საქართველოს პრეზიდენტის ადმინისტრაცია, საქართველოს პარლამენტის აპარატი, მთავრობის აპარატი, ეროვნული ბანკი, ფინანსთა და ეკონომიკური განვითარების სამინისტროები*. ასევე, სამეცნიერო, და ანალიტიკურ სტრუქტურებში, უმაღლეს სასწავლებლებში, უცხოურ ორგანიზაციებში, სოლიდურ კომერციულ დაწესებულებებში, წამყვან კომერციულ ბანკებში. ისინი შეძლებენ ექსპერტებად, ანალიტიკოსებად და პროგნოზისტებად მუშაობას.

- **პროგრამაზე მიღების წინაპირობები:**

პროგრამაზე მიღების პირობაა ბაკალავრის აკადემიური ხარისხი ან მასთან გათანაბრებული დიპლომირებული სპეციალისტის კვალიფიკაცია (სასურველია ეკონომიკაში, ბიზნესის ადმინისტრირებაში, ეკონომიკურ გეოგრაფიაში, სოციალურ და პოლიტიკურ მეცნიერებებში); ერთი მაინც უცხო ენის (ინგლისური, გერმანული, ფრანგული, ან რუსული ენის) ცოდნა B1 დონეზე; კომპიუტერზე მუშაობის უნარ-ჩვევები; პროგრამაზე მიღებისას თანაბარი ქულების დაგროვების შემთხვევაში უპირატესობა მიენიჭებათ სტაჟირებისა და პროფილით მუშაობის გამოცდილების მქონე კონკურსანტებს, ასევე მათ, ვისაც მონაწილეობა აქვთ მიღებული სამეცნიერო კონფერენციებში, აქვთ სამეცნიერო სტატიები, ნაშრომები. მაგისტრატურაში მიღება მოხდება გამოცდით .

• მაგისტრატურაში მისაღები გამოცდების საკითხები:

1. ეკონომიკური პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები.
2. ეკონომისტი, როგორც მეცნიერი და ეკონომისტი, როგორც პოლიტიკოსი.
3. საბაზრო წონასწორობის ცვლილებების ანალიზის საფუძვრები და მისი როლი ბაზრის სუბიექტთა მიერ გადაწყვეტილებების მიღებაში.
4. ფასის ზედა ზღვრის შემოქმედება ბაზრის ფუნქციონირების შედეგებზე (ბინის ქირის კონტროლი მოკლევადიან და გრძელვადიან პერიოდში).
5. ფასის ქვედა ზღვრის შემოქმედება ბაზრის ფუნქციონირების შედეგებზე (მინიმალური ხელფასის კანონი).
6. ფასების კონტროლის პოლიტიკა და მისი შეფასება.
7. მყიდველთა დაბეგვრის პოლიტიკის შემოქმედება ბაზრის ფუნქციონირების შედეგებზე.
8. გამყიდველთა დაბეგვრის პოლიტიკის შემოქმედება ბაზრის ფუნქციონირების შედეგებზე.
9. მთავრობის დამოკიდებულება გადასახადის სიმძიმის განაწილებასთან.
10. ბაზრის ეფექტიანობა და მისი წონასწორობის შეფასება.
11. კეთილდღეობის ცვლილება: კეთილდღეობა გადასახადის გარეშე და გადასახადის დაწესების შემდეგ.
12. საერთო დანაკარგი, მისი დეტერმინანტები და შემცირების სამთავრობო პოლიტიკა.
13. ლაფერის მრუდი და «მიწოდების» ეკონომიკური პოლიტიკა.
14. ექსპორტიორი ქვეყნის ეკონომიკური პოლიტიკა.
15. იმპორტიორი ქვეყნის ეკონომიკური პოლიტიკა.
16. ტარიფებისა და საიმპორტო ქვოტის შედეგების გავლენა ქვეყნის ეკონომიკურ პოლიტიკაზე.
17. კერძო გადაწყვეტილებების საფუძველზე გარე ეფექტების დაძლევა. ქოუზის თეორემა.
18. გარე ეფექტებთან დაკავშირებული სახელმწიფო პოლიტიკა.
19. საზოგადოებრივი საქონლის შედეგად წარმოშობილი პრობლემა და მისი გადაჭრა მთავრობის მიერ.
20. საერთო რესურსების გამოყენების პრობლემა და მისი დაძლევის სამთავრობო პოლიტიკა.
21. საგადასახადო სისტემის ეფექტიანობა და მისი ზრდის სამთავრობო პოლიტიკა.
22. საგადასახადო სისტემის სამართლიანობა და მასთან დაკავშირებული სამთავრობო პოლიტიკა.
23. დანახარჯები და მათი შესაბამისი გადაწყვეტილებანი მოკლევადიან და გრძელვადიან პერიოდებში.
24. კონკურენტული ფირმის პოლიტიკა და ქცევა მოკლევადიან და გრძელვადიან პერიოდში.
25. კონკურენტული ფირმების გადაწყვეტილება საბაზრო მიწოდების შესახებ მოკლევადიან და გრძელვადიან პერიოდებში.
26. მონოპოლიების მიერ გადაწყვეტილებების მიღება წარმოების მოცულობისა და ფასების დონის შესახებ.
27. მონოპოლია და კეთილდღეობის დანახარჯების გავლენა სახელმწიფოს ქცევაზე.
28. სახელმწიფო პოლიტიკა მონოპოლიებთან მიმართებაში.
29. ოლიგოპოლიური პოლიტიკის და ქცევის წინააღმდეგობრივი ბუნება.
30. სახელმწიფო პოლიტიკა ოლიგოპოლიებთან მიმართებაში.
31. მონოპოლისტური კონკურენციის ფირმების პოლიტიკა და ქცევა მოკლევადიან და გრძელვადიან პერიოდში.
32. შრომის ბაზრის წონასწორობა და მისი გავლენა ბაზრის სუბიექტთა მიერ გადაწყვეტილებების მიღებაზე.
33. დისკრიმინაციის პოლიტიკა შრომის ბაზარზე.

34. დისკრიმინაციის პოლიტიკა დამქირავებლების, მომხმარებლების და მთავრობის მხრიდან.
35. შემოსავლების გადანაწილების პოლიტიკა: უტილიტარიზმი, ლიბერალიზმი, ლიბერთარიანიზმი.
36. მომხმარებლის არჩევანის თეორიის გამოყენება საოჯახო მეურნეობების პოლიტიკისა და ქცევის დეტერმინანტების შესასწავლად.
37. ეკონომიკური ზრდის მასტიმულირებელი სახელმწიფო პოლიტიკა.
38. დანაზოგებსა და ინვესტიციებზე სხვადასხვა სამთავრობო პოლიტიკის ზემოქმედება
39. უმუშევრობის შედეგებზე სახელმწიფო პოლიტიკის გავლენა
40. მთავრობის მიერ უმუშევრობის მასშტაბების განსაზღვრის პოლიტიკა, მისი პრობლემები და უმუშევრობის ხანგრძლივობა
41. სახელმწიფო პოლიტიკა და სამუშაოს ძიება, უმუშევრობის დაზღვევა
42. ფულის მიწოდება, ფულზე მოთხოვნა და მონეტარული პოლიტიკა მოკლევადიან და გრძელვადიან პერიოდებში
43. მონეტარული პოლიტიკის ცვლილებების შედეგები
44. ინფლაციის დანახარჯები და სამთავრობო პოლიტიკა მასთან მიმართებაში
45. ანტიინფლაციური პოლიტიკის დანახარჯები
46. ფულის მიწოდების კონტროლის დროს წარმოქმნილი პრობლემების გავლენა მონეტარულ პოლიტიკაზე
47. საქონლისა და კაპიტალის საერთაშორისო ნაკადები და სახელმწიფოს ეკონომიკური პოლიტიკა
48. ფასები საერთაშორისო გარიგებებში: ნომინალური და რეალური სავალუტო კურსები და მასთან დაკავშირებული სახელმწიფო პოლიტიკა
49. სასესხო კაპიტალისა და უცხოური ვალუტის მიწოდებისა და მოთხოვნის გავლენა სახელმწიფოს ქცევაზე
50. წონასწორობა ღია ეკონომიკაში და სამთავრობო გადაწყვეტილებების მიღება
51. სამთავრობო პოლიტიკის ზემოქმედება ღია ეკონომიკაზე
52. ერთობლივი მოთხოვნის მრუდის გადაადგილების შედეგების გავლენა სახელმწიფოს ქცევაზე
53. ერთობლივი მიწოდების მრუდის გადაადგილების შედეგების ზემოქმედება სახელმწიფოს ქცევაზე
54. მონეტარული პოლიტიკის ზემოქმედება ერთობლივ მოთხოვნაზე
55. სარგებლის განაკვეთი და ფედერალური სარეზერვო სისტემის პოლიტიკა
56. ფისკალური პოლიტიკის ზემოქმედება ერთობლივ მოთხოვნაზე
57. ფისკალური პოლიტიკის ზემოქმედება ერთობლივ მიწოდებაზე
58. ეკონომიკური პოლიტიკა გრძელვადიან და მოკლევადიან პერიოდებში
59. ფილიპსის მრუდის გადაადგილებანი: ინფლაციური მოლოდინის ცვლილებათა როლი და სახელმწიფოს ეკონომიკური პოლიტიკა
60. ფილიპსის მრუდის გადაადგილებანი: ერთობლივი მიწოდების შოკური ცვლულების როლი და სახელმწიფოს ეკონომიკური პოლიტიკა

ლიტერატურა:

1. Walter A. S. Koch, Christian Czogalla, Grundlagen der Wirtschaftspolitik, 2. auflage, Stuttgart, 2004
2. გ. მენქიუ, ეკონომიკის პრინციპები, თარგმანი ინგლისურიდან, თბ., 2000.
3. პ. ა. სამუელსონი, ვ. დ. ნორდჰაუსი, ეკონომიკა (ოთხ ტომად), თარგმანი რუსულიდან, თბ., 2000.